

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 6.11.2007
COM(2007) 680 konč.

2007/0234 (COD)

Predlog

**ODLOČBA EVROPSKEGA PARLAMENTA
IN SVETA**

**o razveljavitvi Odločbe Sveta št. 85/368/EGS o primerljivosti poklicnih kvalifikacij med
državami članicami Evropske skupnosti**

(predložila Komisija)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Ta predlog je del programa poenostavitve v okviru Zakonodajnega in delovnega programa Komisije za leto 2007, katerega cilj je poenostavitev zakonodajnega okolja podjetij in drugih zainteresiranih strani.

Pri pregledovanju obstoječe zakonodaje je Komisija ugotovila, da je Odločba Sveta št. 85/368/EGS z dne 16. julija 1985 o primerljivosti poklicnih kvalifikacij med državami članicami Evropske skupnosti nepotrebna in jo je zato treba razveljaviti.

Namen Odločbe Sveta 85/368/EGS

Odločba Sveta 85/368/EGS je vzpostavila sistem primerljivosti kvalifikacij, pridobljenih v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (VET). Njen cilj je bil dati delavcem možnost, da bolje uporabijo svoje kvalifikacije za dostopanje do zaposlitve v drugih državah članicah. Sistem, določen v Odločbi, je poskušal to doseči s praktičnim opisom dela v okviru posameznega poklica, ki ga je mogoče razumeti po vsej Skupnosti, ter tako podjetjem, delavcem in javnim organom zagotoviti potrebne informacije glede primerljivosti kvalifikacij, pridobljenih v različnih državah članicah.

Odločba je Komisijo in države članice pozvala k sodelovanju pri oblikovanju opisov delovnih mest na ravni Skupnosti za določene poklice ali skupine poklicev in na podlagi tega k povezovanju poklicnih kvalifikacij, ki so priznane v državah članicah, s temi dogovorjenimi opisi delovnih mest.

Načrtovana je bila priprava primerjalnih preglednic z informacijami o: registru SEDOC (ki se uporablja v zvezi z Evropskim sistemom za mednarodno izmenjavo prostih delovnih mest in vlog za zaposlitev), šifrah iz nacionalnih klasifikacij, stopnjah poklicnega usposabljanja, nazivih poklica in ustrezni kvalifikaciji za vsako državo članico, organizacijah in ustanovah, odgovornih za izvajanje poklicnega usposabljanja, ter organih, pristojnih za izdajanje oziroma potrjevanje diplom, spričeval in drugih dokumentov. Nato je bila načrtovana objava dogovorjenih opisov delovnih mest na ravni Skupnosti in primerjalnih preglednic v *Uradnem listu Evropske unije*.

Odločba je od držav tudi zahtevala, da imenujejo usklajevalni organ za zbiranje in razširjanje informacij o primerljivih poklicnih kvalifikacijah; Komisija naj bi v sodelovanju s temi organi pregledala dogovorjene opise delovnih mest in preglednice v zvezi s primerljivostjo poklicnih kvalifikacij. Države članice naj bi vsaka štiri leta pošiljale tudi poročila o izvajanju Odločbe na nacionalni ravni.

Neizvajanje Odločbe

V praksi se je sistem, ki ga je predlagala Odločba, izkazal za okornega, njegovo izvajanje pa v najboljšem primeru le za delno.

Komisija in države članice so se na začetku osredotočile na poklicne kvalifikacije usposobljenih delavcev. Kot prvi korak je bilo izbranih 219 poklicnih kvalifikacij v 19

sektorjih. Teh 19 sektorjev je bilo izbranih tako, da so odražali poklice, v okviru katerih je bilo najbolj verjetno, da se bodo delavci selili v druge države.

Vzpostavljeni so bili postopki opisovanja delovnih mest in primerjave kvalifikacij, v katere so bili vključeni strokovnjaki Komisije, Cedefopa in držav članic. Vendar je poročilo Komisiji leta 1990 podrobno opisalo težave v tem procesu in priznalo, da je napredek počasen – do leta 1990 so bili podatki o primerljivosti kvalifikacij objavljeni samo za 5 od 19 določenih sektorjev ter za 66 poklicev. Postopek beleženja, opisovanja in primerjanja kvalifikacij se je izkazal za počasnega in okornega. Poročilo iz leta 1990 je izpostavilo pomen zaključka dela v zvezi s primerljivostjo kvalifikacij pred načrtovano vzpostavitvijo notranjega trga konec leta 1992. Predlagalo je, da se postopki poenostavijo in delo pospeši, ter določilo rok za pripravo opisov poklicev v preostalih 14 sektorjih pred koncem leta 1992. V praksi se je to izkazalo za preveč ambiciozno in cilji niso bili izpolnjeni.

Odločba se je izkazala tudi kot preveč neprožna za prilagajanje spreminjajočim se potrebam. Čeprav je Odločba navajala potrebo po prilagajanju novim okoliščinam zaradi tehnoloških sprememb, so Komisija, Cedefop in države članice postopoma sprejeli, da objavljene informacije zaradi centraliziranega pristopa ter nenehnega in hitrega razvoja kvalifikacij hitro zastarijo.

Poročilo iz leta 1990 je poudarilo, da bi bil sistem učinkovit le, če bi ga uporabljale države članice – v resnici je imelo delo na evropski ravni le malo vpliva na ravni nacionalnih in sektorskih zainteresiranih strani.

Zaradi vseh teh razlogov je bilo izvajanje dejavnosti iz Odločbe hitro opuščeno.

Ta predlog o razveljavitvi torej prispeva k programu Komisije za poenostavitev zakonodaje, da se okrepi konkurenčnost v okviru načrta za rast in delovna mesta ter izboljša splošna kakovost zakonodajnega okvira Skupnosti.

Komisija tudi verjame, da je bila Odločba o VET z več nedavnimi pobudami na ravni EU in medvladni ravni za večjo preglednost, podporo prenosu in lažje vrednotenje učnih izidov presežena.

Evropski kvalifikacijski okvir (EQF)

Zlasti bo Evropski kvalifikacijski okvir oziroma EQF poskušal ponovno doseči splošni cilj Odločbe iz leta 1985 ter tako olajšati primerjavo kvalifikacij in s tem mobilnost delavcev. Komisija je vzpostavitev EQF predlagala septembra 2006; dokument COM(2006) 479, ki sta ga Evropski parlament in Svet sprejela [mesec/leto].

EQF se od Odločbe iz leta 1985 razlikuje po področju uporabe, saj predstavlja okvir vseživljenjskega učenja, ki obsega splošno izobraževanje in izobraževanje odraslih, višje in visokošolsko izobraževanje ter VET (Odločba iz leta 1985 se je nanašala samo na slednje). Zelo drugačen je tudi po pristopu.

Priporočilo določa, da je EQF referenčno orodje za primerjavo stopenj kvalifikacij, nacionalnih sistemov kvalifikacij in sistemov kvalifikacij, ki so jih oblikovale mednarodne sektorske organizacije. Priporoča, da države svoje nacionalne sisteme povežejo z EQF, tako da vzpostavijo vezi med stopnjami kvalifikacij in ustreznimi stopnjami EQF ter po potrebi razvijejo nacionalni kvalifikacijski okvir. Državam se tudi priporoča, da zagotovijo, da se do

leta 2012 na njihovih spričevalih, diplomah in drugih potrdilih o kvalifikacijah začne navajati ustrezna stopnja EQF (npr. stopnja 4).

EQF temelji na nizu evropskih referenčnih stopenj, opisanih v smislu *učnih izidov* – ti opisujejo, kaj posameznik ve, razume in zna narediti, ne glede na to, kje je bila zadevna kvalifikacija pridobljena. Tako je mogoče razumeti kvalifikacije na katerem koli področju izobraževanja in usposabljanja. Upoštevanje učnih izidov in opis stopenj kvalifikacij olajšata tudi validacijo učenja, ki poteka izven ustanov formalnega izobraževanja in usposabljanja, kar je ključni element vseživljenjskega učenja.

EQF in Odločba Sveta 85/368/EGS

Odločba iz leta 1985, ki je pristopala od zgoraj navzdol, je zahtevala intenzivno sodelovanje med strokovnjaki iz različnih držav pri nenehnem posodabljanju seznama, spreminjanju opisov poklicev in kvalifikacij ter po potrebi dodajanju novih kvalifikacij. Dejstvo, da je bilo zajeto le omejeno število poklicev in samo majhen del poklicnih kvalifikacij, odraža neuporabnost takega pristopa.

Pristop EQF je prostovoljen in decentraliziran, saj Skupnost zagotovi skupno referenčno točko, podrobne odločitve pa so prepuščene pristojnim organom na nacionalni in sektorski ravni. Ureditev, predvidena za referenčno delo v državah, ni pretirano obremenilna. Države povežejo svoje stopnje kvalifikacij z EQF, tako da je vsaki kvalifikaciji, ki je uvrščena na določeno stopnjo v nacionalnem okviru oziroma sistemu, mogoče pripisati stopnjo EQF. EQF tako zagotavlja skupni jezik za opisovanje in razumevanje kvalifikacij.

Nacionalne odločitve o uvrstitvi kvalifikacij v stopnje EQF se potem predložijo svetovalni skupini za EQF, ki zagotavlja kakovost postopka. Tako so države zainteresirane za izvedbo ustrezne začetne ocene, na katero stopnjo spadajo njihove kvalifikacije, in prispevanje k postopku zagotavljanja kakovosti na evropski ravni.

EQF torej odpravlja omejitve Odločbe iz leta 1985 na dveh ravneh: z osredotočanjem na izboljšanje preglednosti kvalifikacij in z uvajanjem decentraliziranega pristopa k sodelovanju, ki je zaradi vse večje zapletenosti kvalifikacij v Evropi ustrežnejši.

Drugi instrumenti preglednosti in mobilnosti

Poleg EQF, instrumenta, ki karseda tesno sledi ciljem in namenom, ki jih Odločba iz leta 1985 ni mogla izpolniti, obstajajo še drugi instrumenti in ukrepi na evropski ravni, ki povečujejo preglednost in prenosljivost kvalifikacij. Mednje spadajo Europass, Evropski sistem prenašanja kreditnih točk v visokošolskem izobraževanju (ECTS), Sklepi Sveta iz leta 2004 o ugotavljanju in potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ter portal Ploteus.

Odločba št. 2241/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o enotnem okviru Skupnosti za preglednost kvalifikacij in usposobljenosti (Europass) je uvedla več evropskih instrumentov, ki jih uporabljajo posamezniki za opis svojih kvalifikacij in usposobljenosti.

Obstoječi Evropski sistem prenašanja kreditnih točk v visokošolskem izobraževanju (ECTS) in nastajajoči evropski sistem prenašanja kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (ECVET), SEC(2006) 1431, bosta posameznikom olajšala združevanje izobraževanja in usposabljanja iz različnih držav. Oba instrumenta nudita neposredno podporo

posameznikom, ki skušajo prenesti kvalifikacije ali enote kvalifikacij čez institucionalne in državne meje.

Evropski svet je leta 2004 sprejel skupna evropska načela za ugotavljanje in potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja (9600/2004). Ta načela zagotavljajo osnovo za krepitev sodelovanja na področju potrjevanja ter spodbujajo Komisijo, države članice in socialne partnerje k bolj sistematičnemu uvajanju metod in sistemov potrjevanja.

Portal Ploteus o možnostih izobraževanja (<http://ec.europa.eu/ploteus>) prispeva k večji preglednosti kvalifikacij, saj nudi informacije o možnostih izobraževanja, usposabljanja in učenja v evropskih državah.

Vzajemno priznavanje kvalifikacij na področju reguliranih poklicev zagotavlja Direktiva 2005/36/ES, sprejeta 7. septembra 2005. Ta direktiva, ki konsolidira, posodablja in poenostavlja 15 obstoječih direktiv, sprejetih med letoma 1975 in 1999, določa sistem avtomatičnega priznavanja kvalifikacij za poklice z usklajenimi zahtevami usposabljanja (zdravniki, medicinske sestre, babice, zobozdravniki, veterinarji, farmacevti) in za arhitekte. Za druge regulirane poklice (trenutno ena ali več držav članic EU regulirajo okrog 800 poklicev) sistem temelji na vzajemnem priznavanju, tj. da lahko oseba, kvalificirana za opravljanje poklica v eni državi članici, ta poklic opravlja tudi v drugi.

2. USKLAJENOST Z DRUGIMI POLITIKAMI IN CILJI UNIJE

Predlog za razveljavitev Odločbe je v skladu z lizbonsko agendo, zlasti s strategijo za boljše pravno ureditev in potrebo po poenostavitvi ureditvenega okolja za podjetja in druge zainteresirane strani.

Odločba 1985 je že dolgo zastarela. Že leta 1990 je poročilo Komisiji izpostavilo slabosti Odločbe in v najboljšem primeru le delno izpolnitev v njej zastavljenih ciljev. Izvajala se je le delno in se je sčasoma prenehala uporabljati v katerem koli okviru.

Možnosti, ki jih ima Komisija

Ob upoštevanju tega položaja je Komisija razmislila o treh možnostih nadaljnjega razvoja. Prva je, da bi Odločba ostala del zakonodaje Skupnosti. Vendar bi bila ta možnost glede na neučinkovitost Odločbe v nasprotju z izjavo Komisije o zavezanosti k poenostavitvi zakonodaje. Ker sta Svet in Evropski parlament sprejela Evropski kvalifikacijski okvir, ki skuša izpolniti nekaj ciljev, ki jih je imela tudi Odločba iz leta 1985, bi to pomenilo, da bi nepotreben zakonodajni dokument ostal v veljavi. Tako bi bila v veljavi dva instrumenta s podobnimi cilji, ki temeljita na različnih metodologijah in različno pristopata k opisu kvalifikacij. To bi ustvarilo zmedo.

Druga možnost je sprememba Odločbe iz leta 1985. To bi bilo metodološko in praktično zelo težko, morda celo nemogoče. Kot je bilo pojasnjeno zgoraj, je večina vzrokov za sprejetje Odločbe iz leta 1985 vse bolj zastarelih in bi bilo zato treba besedilo Odločbe napisati skoraj popolnoma na novo, zaradi česar bi postalo prvotno besedilo nesmiselno. Dejansko bi sprememba ustvarila nekaj enakih problemov/ugovorov, kot navedena prva možnost, na primer, da bi državam članicam posredovala nejasne signale.

Tretja možnost je Odločbo razveljaviti in tako prizadevanja v smeri njenih ciljev prepustiti novemu EQF in drugim zgoraj navedenim mehanizmom. Razveljavitev je v skladu z splošnim

ciljem Komisije za zmanjšanje ureditvenega bremena in odpravo zastarele in neuporabljene zakonodaje (program poenostavitve, Zakonodajni in delovni program Komisije za leto 2007 ter strategija za boljšo pravno ureditev). Namen Odločbe se bolj učinkovito doseže z EQF zaradi njegovega preprostejšega okvira, pa tudi bolj smotno zaradi njegove boljše preglednosti, širšega področja uporabe in opiranja na učne izide. Poleg tega je bil EQF zgrajen na podlagi soglasja med zainteresiranimi stranmi v vseh fazah razvoja. Komisija ga je predlagala na zahtevo držav članic in socialnih partnerjev ter se z njimi obširno posvetovala glede njegove oblike.

Komisija se je zato odločila za tretjo možnost, torej predlog o razveljavitvi Odločbe iz leta 1985.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

Povzetek predlaganih ukrepov

Predlaga se razveljavitev Odločbe Sveta št. 85/368/EGS o primerljivosti poklicnih kvalifikacij med državami članicami Evropske skupnosti.

Pravna podlaga

Člen 150(4) Pogodbe navaja, da delovanje Skupnosti podpira in dopolnjuje delovanje držav članic in zlasti, kakor je navedeno v odstavku 2 člena, izboljšuje začetno poklicno usposabljanje, olajšuje poklicno vključevanje in ponovno vključevanje ter razvija izmenjavo informacij in izkušenj o splošnih vprašanjih.

Načelo subsidiarnosti

Načelo subsidiarnosti se uporablja, kolikor ta predlog ne spada v izključno pristojnost Skupnosti.

Države članice ne morejo v zadostni meri doseči ciljev predloga iz naslednjih razlogov:

– Odločbo je treba razveljaviti na ravni Skupnosti.

Predlog je zato skladen z načelom subsidiarnosti.

Načelo sorazmernosti

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti iz naslednjega razloga:

– razveljavlja zastarelo zakonodajo.

Izbira instrumentov

Predlagani instrument: Odločba Evropskega parlamenta in Sveta. Za razveljavitev katere koli obstoječe odločbe je potrebno sprejetje nove odločbe.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun Skupnosti.

Predlog

**ODLOČBA EVROPSKEGA PARLAMENTA
IN SVETA**

o razveljavitvi Odločbe Sveta št. 85/368/EGS o primerljivosti poklicnih kvalifikacij med državami članicami Evropske skupnosti

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 150(4) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije¹,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij³,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe⁴,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Politike Skupnosti o bolj oblikovanih predpisih poudarjajo pomen poenostavitve nacionalne zakonodaje in zakonodaje Skupnosti kot temeljnega elementa za povečanje konkurenčnosti podjetij in doseganje ciljev lizbonske agende.
- (2) Izvajanje Odločbe št. 85/368/EGS⁵ pri doseganju primerljivosti poklicnih kvalifikacij v korist delavcev, ki iščejo zaposlitev v drugih državah članicah, ni bilo učinkovito.
- (3) Metode in pristop za opisovanje in primerjavo kvalifikacij iz Odločbe št. 85/368/EGS se razlikujejo od tistih, ki se trenutno uporabljajo v sistemih izobraževanja in usposabljanja.
- (4) Odločba št. 85/368/EGS je s sprejetjem Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne [...] o vzpostavitvi evropskega okvira kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (EQF)⁶ presežena.
- (5) Odločbo št. 85/368/EGS je zato treba razveljaviti –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

¹ UL C , , str. .

² UL C , , str. .

³ UL C , , str. .

⁴ UL C , , str. .

⁵ UL L 199, 31.7.1999, str. 56.

⁶ UL [...].

Člen 1

Odločba št. 85/368/EGS se razveljavi z veljavnostjo od [...].

Člen 2

Ta odločba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 3

Ta odločba je naslovljena na države članice.

V Bruslju, [...]

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik